

תכנית הלימודים בתנ"ך על פי תכנית הבגרויות הגמישה - תשפ"ה

נושאי הלימוד	פרקי חובה על פי המיקוד	רעיונות גדולים
הערכה חלופית 15% (חלק א')	בראשית: א'; ב, ג, ד, ט, י"א (א'-ט') פרקים שלא יילמדו במסגרת המיקוד: ו' (ה-כ"ב)	✓ היותו של האדם נזר הבריאה עומד בסתירה להגשמת ייעודו. ✓ התפתחות הציוויליזציה משקפת הדרדרות מבחינה מוסרית. ✓ הרמוניה ודיסהרמוניה בסיפורי ראשית העולם והאנושות. ✓ שלמות הבריאה האלוהית אל מול התנהלותו של האדם בתוכה. ✓ תפיסות שונות לגבי ייעודו, מקומו ותפקידו של האדם בעולם. ✓ המורכבות ביחסי האדם עם אלוהים. ✓ יחסי קרבה וריחוק בין האל והאדם מעניקים לו כוחות לצד לקיחת אחריות על מעשיו. ✓ בחירת האדם כנזר הבריאה יש בה מחויבות ואחריות. ✓ התנהלות האדם בעולם עומדת בסתירה למצופה מנזר הבריאה. ✓ מהאדם הנברא בצלם אלוהים מצופה התנהלות ראויה למעמדו וייעודו .
אשכול א	בראשית: <u>אברהם</u> - י"ב, ט"ו, ט"ז, י"ח, כ"א, כ"ב (א'-י"ט), כ"ג פרקים שלא יילמדו במסגרת המיקוד: י"ג, י"ט <u>יצחק ויעקב</u> - כ"ד, כ"ז, כ"ח, כ"ט פרקים שלא יילמדו במסגרת המיקוד: כ"ה(י"ט-ל"ד), ל"ב (כ"ד-ל"ב)	✓ התגלות האלוהים מכוונת לשיח בלתי אמצעי בינו לבין האדם. ✓ סיפורי העקרות מובילים לשליחות וייעוד הנולד. ✓ העקרות היא שלב בתכנית האלוהית לייעוד ולשליחות של הנולד. ✓ ליחסים בתוך המשפחה עשויים להיות השלכות הרות גורל. ✓ מעשה אבות סימן לבנים הוא עקרון חוזר בסיפורי האבות והאימהות. ✓ לנשים בסיפורי האבות והאימהות יש תפקיד מרכזי בקביעת גורל העם והאומה. ✓ בחירת בן /בת זוג מאהבה גדולה או שידוך אינה ערובה לחיי זוגיות טובים וארוכים. ✓ לדמויות המשניות יכולת השפעה מכרעת ומשנה את מסלול החיים של הדמויות הראשיות. ✓ בחירות האדם אינן מעידות בהכרח על מוסריותו . ✓ דרך חדשה שאדם סולל חייבת להיות מורכבת מדבקות בעקרונות לצד התגמשות והתפשרות. ✓ להתנהגות האדם בתוך מערכת יחסים ישנן השלכות וצריך להתמודד איתן. ✓ אין מטרה שמצדיקה מעשה לא מוסרי. ✓ הבכור במשפחה לא תמיד ראוי להיות המוביל/היורש/לקבל את זכויות הבכור ✓ לא כל מערכות היחסים מושתתות על אהבה, שלא תלויה בדבר. ✓ האהבה בשעה שהיא נותנת לנו כוחות גדולים, גם משבשת את כושר השיפוט ✓ מחויבות האדם לתכנית האלוהית מובילה להתנגשות ערכית מוסרית. ✓ החלומות יוצרים את המציאות או המציאות יוצרת את החלום. ✓ אין דמויות מופת בתנ"ך.

	סיפורי יוסף	בראשית: ל"ז, ל"ח, ל"ט, מ, מ"א, מ"ב, מ"ד , מ"ה פרקים שלא יילמדו במסגרת המיקוד: מ"ג, מ"ח, נ'	✓ התנהלות מבחירה או בהתאם לתכנית האלוהית. ✓ הבכור במשפחה לא תמיד ראוי להיות המוביל/היורש/לקבל את זכויות הבכור. ✓ ליחסים בתוך המשפחה עשויים להיות השלכות הרות גורל. ✓ משבר מערער את הקיים, אך מכיל בתוכו סיכוי לשינוי ותיקון. ✓ לדמויות המשניות יכולת השפעה מכרעת ומשנה את מסלול החיים של הדמויות הראשיות. ✓ השתנות היא תהליך ויש בה מהאני הישן. ✓ אירועים מכוננים מובילים לתהליך ושינוי. ✓ משברים המניעים תהליכי שינוי והשתנות אצל האדם. ✓ יכולת האדם להשתנות תלויה בשינוי התודעה הפנימית. ✓ החלומות יוצרים את המציאות או המציאות יוצרת את החלום. ✓ אין מטרה שמצדיקה מעשה לא מוסרי. ✓ האהבה בשעה שהיא נותנת לנו כוחות גדולים, גם משבשת את כושר השיפוט. ✓ להתנהגות האדם בתוך מערכת יחסים ישנן השלכות וצריך להתמודד איתן. ✓ תודעת הסליחה מתפתחת לאור תהליכי שינוי פנימיים וחיצוניים שעוברים על האדם. ✓ האירועים בחיים חייבים להיבחן בפרספקטיבה רחבה כדי לעמוד על השלכותיהם. ✓ הניעות בין שייכות לזרות בארץ זרה. ✓ אין דמויות מופת בתנ"ך.
אשכול ב משימה לבקרה או בחינת בגרות 35%	סיפור התהוות האומה אשכול ב משימה לבקרה או בחינת בגרות	שמות: ב, ג, י"ד, י"ט, כ' (א'-י"ח), ל"ב, ל"ג, ל"ד (א'-ט"ז, כ"ז-ל"ה). פרקים שלא יילמדו במסגרת המיקוד: א, י"ב (כ"ט-מ"ב), י"ג(י"ז-כ"ב)	✓ אין דמויות מופת בתנ"ך. ✓ תכונות המנהיג ייעודו ושליחותו מהוות תפקיד חשוב בעיצוב העם. ✓ אירועים מכוננים מעצבים את תרבותו ורוחו של העם. ✓ זיכרון אירועים מכוננים בחיי העם מעצבים את דמותו וייעודו. ✓ סיפורי התהוות האומה תואמים את העיקרון "מעשה אבות סימן לבנים". ✓ בסיפורי יציאת מצרים מתקיים מתח בין התוכנית האלוהית לבין עיקרון הבחירה החופשית. ✓ מנהיג נע בין הצורך לקיים את שליחותו לבין ההיענות לצורכי מונהגיו. ✓ הנביא נמצא בתווך בין האלוהים לבין האדם ונדרש לייצג את שניהם. ✓ לדמויות המשניות יכולת השפעה מכרעת ומשנה את מסלול החיים של הדמויות הראשיות. ✓ אירועים מהעבר משפיעים על היכולת לקבל אירועים חדשים. ✓ אירועים מכוננים יוצרים זיכרון לאומי. ✓ דרכו של עם מורכבת מדבקות בעקרונות לצד התגמשות והתפשרות. ✓ הנשים מובילות ומשפיעות על ההיסטוריה. ✓ תפקיד המנהיג הוא להיות מצפן לאור חזון מוצהר, גם אם יש ביקורת והתנגדויות. ✓ אין מטרה שמצדיקה מעשה לא מוסרי. ✓ להתנהלות העם ישנן השלכות וצריך להתמודד איתן. ✓ ערכים מובילים בעיצובו של עם. ✓ השפעות זרות והשלכותיהן בעיצובו של העם. ✓ חיים ומוות ביד הלשון.

נושאי חתך – יש לבחור נושא אחד		
שיבת ציון, נביא ונבואה, חוק וחברה, מזמורי תהילים, ספרות החכמה- הרהורים על החיים		
	שיבת ציון	✓ <u>התקומה העתידית בארץ ישראל</u>: יחזקאל ל"ז ✓ <u>הצהרת כורש והעליות הראשונות</u>: עזרא א', ג' ✓ <u>בשוב ה' את שיבת ציון</u>: תהלים קכ"ו ✓ <u>קשיי שבי ציון בבניית המקדש</u>: חגי א' ✓ <u>עליית נחמיה וקשיי התקופה</u>: נחמיה א, ה' פרקים שלא יילמדו במסגרת המיקוד: תהילים קל"ז, מחמיה ח'
	נביא ונבואה	✓ <u>הקדשת הנביא</u>: ירמיהו א' ✓ <u>נביא אל מול העם</u>: ירמיהו ב' (א'-כ"ח) ✓ <u>מוסר מול פולחן</u>: ירמיהו ד' (א'-כ') ✓ <u>המאבק בנביאי שקר</u>: ירמיהו כ"ח ✓ <u>נביא מול קונצנזוס</u>: ירמיהו כ"ו ✓ <u>נביא כמבשר נאולה</u>: ירמיהו ל"א פרקים שלא יילמדו במסגרת המיקוד: ירמיהו ל"ח, כ
	חוק וחברה	✓ <u>חוקים חברתיים</u>: ויקרא י"ט (א'-ד'; ט'-י"ח); דברים כ"ד (י'-כ"ב); חנוכי' דברים ט"ז; ✓ <u>סדרי שלטון</u>: דברים י"ז (ח'-כ') ✓ <u>חוקי מלחמה</u>: דברים כ' ✓ <u>קדושת החיים</u>: במדבר ל"ה (ט'- ל"ד) פרקים שלא יילמדו במסגרת המיקוד: דברים ו' (ד-ט), דברים ט"ו (א-י"א), דברים כ"א (י-י"ד), דברים כ"ג (י-ט"ו), בראשית ט פסוק ו, שמות כ' פסוק י"ג, דברים כ"א (א-ט, כ"ב-כ"ג)
		✓ אירועים מכוננים יוצרים זיכרון לאומי. ✓ מקומו של הפולחן כסמל לתקומת העם בארצו. ✓ החלום ושיבירו- חזון אוטופי לשיבה לארץ אל מול המציאות. ✓ תפקיד מנהיגי שיבת ציון בשינוי ובשימור. ✓ תפקיד המנהיג הוא להיות מצפן ולהנהיג לאור חזון מוצהר, גם אם יש ביקורת והתנגדויות. ✓ אירועים מהעבר משפיעים על היכולת לקבל אירועים חדשים. ✓ דרכו של עם מורכבת מדבקות בעקרונות לצד התגמשות והתפשרות. ✓ להתנהלות העם ישנן השלכות וצריך להתמודד איתן. ✓ אופטימיות נדרשת בהתמודדות עם משבר. ✓ שינוי תפיסות עולם בהתאם למציאות. ✓ התרפקות על אירועי העבר מונעת צעידה קדימה.
		✓ מוסר ופולחן הילכו שניהם יחדיו בלתי אם נועדו? ✓ הנביא הולך נגד הזרם ופועל נגד הקונצנזוס גם במחיר אישי. ✓ קיום פולחן אינו מעיד בהכרח על מוסריות האדם ✓ הנביא- בין נחמה לתוכחה ✓ תפקיד הנביא הוא להיות מצפן ולהנהיג לאור חזון מוצהר, גם אם יש ביקורת והתנגדויות ✓ הנביא כמצפן חברתי. ✓ הנביא נמצא בתווך בין האלוהים לבין האדם ונדרש לייצג את שניהם.
		✓ החוק המשקף מציאות בעבר רלוונטי ומותאם לכל תקופה. ✓ החוק המקראי מהווה מקור לעיצוב ערכי החברה והלאום. ✓ בחוקים ישנם ממדים אוניברסליים בצד הממדים הייחודיים לכל עם. ✓ הקניית ערכים בסיסיים בחוק המקראי לכלל האנושות. ✓ היבראות האדם בצלם אלוהים בבסיס הערכים ההומאניים של החוק המקראי. ✓ חוקי התורה מתכתבים עם המציאות הקיימת ובהתאמה לערכים המנחים. ✓ השתקפות הזיכרון הלאומי בחוקי התורה. ✓ החוק המקטין את הפער בין המצוי לרצוי ✓ החוק מגביל או מאפשר את חירותו של האדם?! ✓ הוראות בחוק המחייבות את הפרט, שומרות על חירותו

	מזמורי תהילים	<u>דמות הצדיק האידיאלית: א'</u> <u>תפילת האדם: ק"ל</u> <u>התייחסות לבריאה ולטבע: ח, ק"ד</u> <u>מזמורי חרטה: נ"א</u>, <u>שירי המעלות: קכ"ב, קכ"ח</u> פרקים <u>שלא</u> יילמדו במסגרת המיקוד: תהילים כ"ג, קכ"א	
	ספרות החכמה-הרהורים על החיים	איוב א, ב, ג, ד' (א'-ט') ל"ח(א'-כ"ו) קהלת: א, ב פרקים <u>שלא</u> יילמדו במסגרת המיקוד: איוב י"ג, (מ-א-ה), מ"ב, קהלת ג' (א-י"ב)	
	על אהבה וחסד	רות: א'-ד', שיר השירים: ג' משלי: ל"א (י'-ל"א) - אשת חיל פרקים <u>שלא</u> יילמדו במסגרת המיקוד: שיר השירים א, ב	הערכה חלופית 15% (חלק ב')
	בין שאול לדוד	שמואל א': י"א, ט"ו, ט"ז, י"ז, י"ח, כ"ד, ל"א פרקים <u>שלא</u> יילמדו במסגרת המיקוד: שמואל א : ח, ט, כ"ח שמואל ב : א' (י"ז-כ"ז)	

